

Συνεργατική καταγραφή γεγονότων της Μικρασιατικής Καταστροφής από τους μαθητές της Στ΄ στο πλαίσιο των εργαστηρίων δεξιοτήτων.

Η Μικρασιατική Καταστροφή και ο Ξεριζωμός . Οι μνήμες μένουν άσβηστες.

Η Μικρασιατική Καταστροφή (ή συμφορά του 1922, όπως τη λένε μερικοί) είναι ή τραγικότερη σελίδα της ιστορίας μας. Κάτω από τα ερείπια της μεγάλης εκείνης συμφοράς, θάφτηκε ο ελληνισμός της Μικράς Ασίας και το εκπολιτιστικό έργο του. Το 1919 η Διάσκεψη της Ειρήνης (Παρίσι) παραχωρεί την περιοχή της Σμύρνης στην Ελλάδα. Μετά την απόφαση αυτή ο ελληνικός στρατός αποβιβάστηκε στη Σμύρνη, αλλά συνάντησε την αντίσταση του Τούρκου (Μουσταφά Κεμάλ). Με τις επιτυχημένες όμως διαπραγματεύσεις της ελληνικής κυβέρνησης, οι σύμμαχοι δίνουν την συγκατάθεση τους και έτσι ο ελληνικός στρατός εξασφάλισε τον έλεγχο της περιοχής. Τον Αύγουστο του 1920 με την συνθήκη των Σεβρών αναγνωρίζεται το καθεστώς που έχει δημιουργηθεί στη Μ. Ασία και παραχωρείτε στην Ελλάδα η Ανατολική Θράκη (εκτός από Κων/λη) και η περιοχή της Σμύρνης.

Η σημαντική για τον Ελληνισμό Συνθήκη των Σεβρών, που πέτυχε ο Βενιζέλος, δημιούργησε την Ελλάδα των δυο ηπείρων και των πέντε θαλασσών.

Λιθογραφία της εποχής που απεικονίζει την Ελλάδα «των πέντε θαλασσών και των δύο ηπείρων».

Στις εκλογές του Νοεμβρίου 1920 ο Βενιζέλος ηττήθηκε και η κυβέρνηση του Γούναρη που σχηματίστηκε με δημοψήφισμα επαναφέρει τον έκπτωτο βασιλιά Κωνσταντίνο. Οι Σύμμαχοι όμως ήταν εναντίον του Κωνσταντίνου, επειδή ήταν φίλος των Γερμανών και άλλαξαν στάση απέναντι της Ελλάδας υποστηρίζοντας το κίνημα Κεμάλ. Το Μάρτη (1921) η ελληνική κυβέρνηση αποφασίζει την προέλαση στρατού στο εσωτερικό της Μ. Ασίας και μετά από σκληρές μάχες φτάνει στο Σαγγάριο ποταμό, κοντά στην Άγκυρα.

(Διάβαση του ποταμού Σαγγάριου.)

Υπήρξαν όμως προβλήματα εφοδιασμού του στρατού μας και εχθρική στάση των Συμμάχων που ήταν υπέρ των Τούρκων.

(Εφοδιοπομπή από καμήλες κοντά στο Σαγγάριο.)

(Οι Έλληνες προωθούνται ενάντια των Τούρκων.)

Τον Αύγουστο (1922) έγινε αιφνιδιαστικά τουρκική αντεπίθεση και το ελληνικό μέτωπο κατέρρευσε. Έτσι, άρχισε η υποχώρηση του ελληνικού στρατού προς τα παράλια. Τις δραματικές εκείνες ώρες ο Νικ. Πλαστήρας κατόρθωσε να διασώσει μερικά στρατιωτικά τμήματα και αμέτρητο πλήθος αμάχων Ελλήνων που έφευγαν πανικόβλητοι, για να αποφύγουν τις σφαγές των Τούρκων.

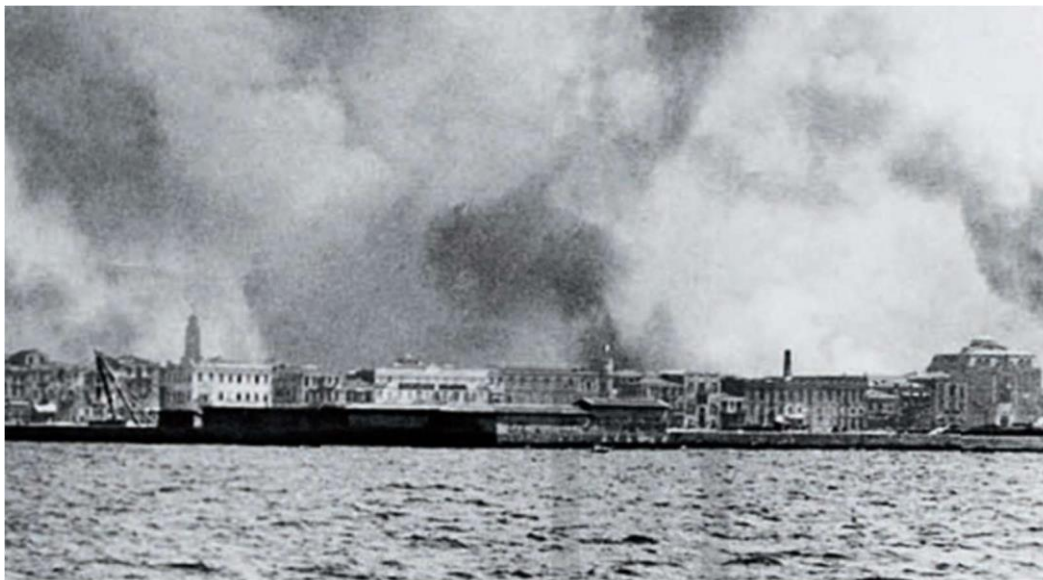
(Αναχώρηση των τραυματιών της μάχης)

Στις 27 Αυγούστου η Σμύρνη καταλήφθηκε από τους τούρκους και πυρπολήθηκε. Καμία λέξη δεν μπορεί να περιγράψει τη συμφορά. « Ο ουρανός κοκκίνισε από τη φωτιά, και οι δρόμοι από το αίμα των γυναικόπαιδων που σφαγιάζονταν στους δρόμους. Αίμα. Μονάχα αίμα. Και οι Σύμμαχοι από τα πλοία τους στο λιμάνι να κοιτούν απαθείς. Μπροστά τους η θάλασσα με τα ξέχειλα καράβια, και τα ακρωτηριασμένα πτώματα. Κι η παραλία πνιγμένη στο κόσμο που

δέρνεται με αλλοφροσύνη ποιος να σωθεί».

(Σεπτέμβριος του 1922 με τη Σμύρνη παραδομένη στις φλόγες.)

Φωτογραφία
ντοκουμέντο από
το Σεπτέμβριο
του 1922
με τη Σμύρνη
παραδομένη
στις φλόγες.
HULTON-DEUTSCH
COLLECTION/
CORBIS/APERION

Περισσότεροι από 700.000 Έλληνες θανατώθηκαν με απάνθρωπο τρόπο και ανάμεσα σ' αυτούς ο εθνομάρτυρας μητροπολίτης **Σμύρνης Χρυσόστομος**, που αρνήθηκε να εγκαταλείψει τη Σμύρνη.

Περισσότερες εικόνες

Χρυσόστομος Σμύρνης

Άγιος

Ο Χρυσόστομος Καλαφάτης ήταν Έλληνας Μικρασιάτης θεολόγος και επίσκοπος που διετέλεσε Μητροπολίτης Δράμας και Σμύρνης. Είναι άγιος της Ορθόδοξης Εκκλησίας και η μνήμη του τιμάται την Κυριακή πρό της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού.

Μέσα σε λίγες ώρες η Σμύρνη μετατράπηκε σε σωρούς ερειπίων.

Αυτό ήταν το δραματικό τέλος που είχε η ελληνική εκστρατεία για την απελευθέρωση του Μικρασιατικού Ελληνισμού, ο οποίος ξεριζώθηκε για πάντα από τις εθνικές του εστίες, όπου είχε μεγαουργήσει πάνω από 3000 χρόνια. Τα πάθη του διχασμού, η εγκατάλειψη της Ελλάδας από τους συμμάχους της, η κόπωση του στρατού και οι πολλές απώλειες, τα σοβαρά λάθη της τότε πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας, η ήττα του Βενιζέλου στις εκλογές του Νοεμβρίου του 1922 και η επάνοδος του βασιλιά Κωνσταντίου ήταν τα κύρια αίτια της Μικρασιατικής καταστροφής.

1922 ο μεγάλος ξεριζωμός

Καραβάνι 5.000 χριστιανών προσφύγων από τη Χαρπούτ, στο τραγικό τους ταξίδι προς τη θάλασσα.

Στην καρδιά της Μικράς Ασίας, η πόλη Χαρπούτ απέχει 250 χιλιόμετρα από την Τραπεζούντα, στις ακτές του Εύξεινου Πόντου. Παρ' όλα αυτά οι πρόσφυγες αναγκάστηκαν να ακολουθήσουν παρακαμπτήριες διαδρομές μήκους 800 χιλιομέτρων.

Πρόσφυγες που ξεκινούσαν από
μέρη μέχρι και 240 χιλιόμετρα

Από τότε που ο άνθρωπος, αποδιωγμένος, εγκατέλειψε την Εδέμ, ξεκίνησε ένα μακρύ κοπιαστικό ταξίδι. Άνθρωποι, φυλές, λαοί σε συνεχή περιπλάνηση, οι μεταναστεύσεις αυτές είναι οι ρίζες της ιστορίας. Με το διωγμό του 1922, όμως, άρχισε αυτό που δικαίως μπορεί να θεωρηθεί το πιο μακρύ -το πιο θεαματικό- οδοιπορικό στην ιστορία. Πρόκειται για την αναγκαστική μετακίνηση 2.000.000 χριστιανών και μωαμεθανών και στις δύο ακτές του Αιγαίου. Ωστικές δυνάμεις επισωρεύονταν αργά μέσα στους αιώνες, ώσπου ξαφνικά αυτά τα παλιρροϊκά ανθρώπινα κύματα σηκώθηκαν και τελικά ξέσπασαν.

η φυγή του κόσμου έπαιρνε
ξέφρενους ρυθμούς:

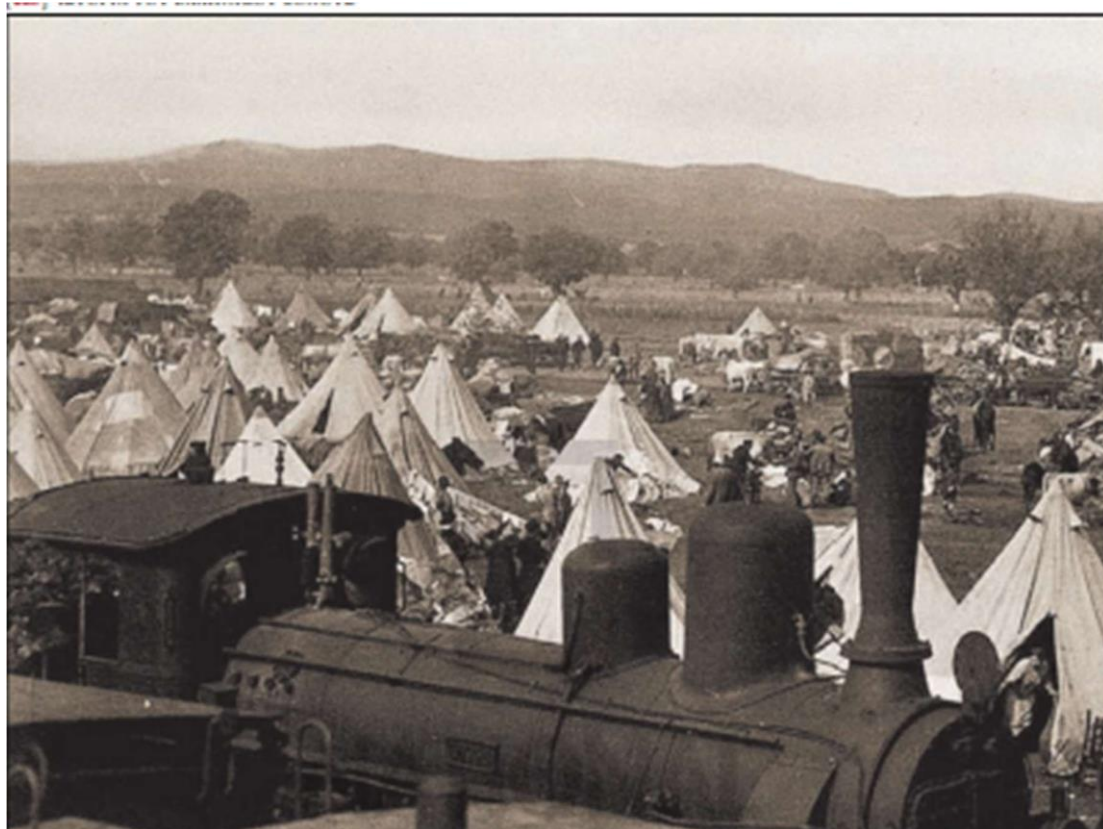

έφτασαν στην Ελλάδα.

Ήταν απλό :
"όλοι βοηθούσαν ο ένας τον άλλο".

Πάνω: Παιδιά που φτιάχνουν τούβλα με πρωτόγονο τρόπο. Μόλις εγκαθίσταται η ζωή στα αντίστοιχα, οι πρόσφυγες άρχισαν να χρησιμοποιούν τον πηλό για να κατασκευάσουν οι ίδιοι τα σπίτια τους. Κάτω: Η μορφή που είχαν οι προσφυγικές κατοικίες που έχτισε το ελληνικό κράτος στη Θράκη.

PHOTO 2 BY WOOD
 PHOTO 3 BY DAVIS
 NATIONAL GEOGRAPHIC
 NOVEMBER 1918

Η ανάκαμψη της Τουρκίας μετά την ήττα της στον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο και ο επακόλουθος θρίαμβός της επί των Ελλήνων στη μικρά Ασία ήταν οι αιτίες αυτής της μεγάλης μετακίνησης, που τελικά πήρε τη μορφή ενός « διακανονισμού ανταλλαγής» φυλετικών μειονοτήτων -σύμφωνα με ειδικούς όρους- που τελούσε υπό την υψηλή επίβλεψη της Κοινωνίας των Εθνών.

Πηγή: National Geographic Society

Οι μαθητές/τριες

της Στ΄τάξης.